

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. Сковороди

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
СТУДЕНТІВ ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ**

Випуск 9

Харків
2016

мікроскопом з імерсійним об'єктивом по 200 клітин (по 50 в кожному куті) в мазку крові різних видів птахів (Вартанян, 1959).

У результаті проведених досліджень з'ясовано лейкоцитарний склад крові у представників родини В'юркові (*Fringillidae*). Нами встановлені такі показники: у зяблика (*Fringilla coelebs* L) кількість лімфоцитів у середньому становить 90% (n=9), нейтрофілів 5% і моноцитів 5%; у коноплянки (*Carduelis cannabina* L) лімфоцитів 69% (n=5), базофілів 3%, нейтрофілів перевищує середні показники 27%, моноцитів 1%; у костогриза звичайного (*Coccothraustes coccothraustes* L) кількість лімфоцитів понижена і становить 56% (n=7), базофілів 1%, кількість нейтрофілів також підвищена – 20%, моноцитів 1%; у щиглика (*Carduelis carduelis* L) лімфоцити становлять 98% (n=5), на нейтрофіли та моноцити припадає 2%.

Таким чином, встановлено підвищення кількості нейтрофілів (нейтрофілез) у коноплянки та костогриза. Основною причиною нейтрофілезу може бути процес запалення. Найчастіше це свідчить про протікання гнійного процесу та проявляння бактеріальної інфекції.

Сергєєва Олена

МАКРОСКОПІЧНА БУДОВА ТРАВНОЇ СИСТЕМИ ЖАБИ ОЗЕРНОЇ (*Rana ridibunda*, Pallas, 1771)

Науковий керівник – д-р б. н., професор Л. П. Харченко

Мета роботи – дослідити макромікроскопічну будову травної системи земноводних на прикладі жаби озерної (*Rana ridibunda*, Pallas, 1771).

Матеріал для дослідження зберігали в 4-6% водному розчині нейтрального формаліну.

Морфометрію відділів травного тракту проводили за допомогою штангенциркуля ГОСТ 166-89 і лінійки ГОСТ 1785-72. Макрорельєф внутрішньої поверхні стінки стравоходу, шлунка і кишечника досліджували на фіксованих препаратах з використанням стереоскопічного мікроскопа МКС-10.

У результаті досліджень анатомічної будови травної системи жаби озерної встановлено, що травна система складає 12,25% від загальної маси тіла; довжина кишечника в 2,75 рази перевищує довжину тулубової частини тіла. Середнє співвідношення відділів травної трубки складає: стравохід – 9,8%, шлунок – 15,65%, кишечник – 74,6%.

Результати дослідження макрорельєфу слизової оболонки травної трубки показали, що слизова оболонка представлена поздовжніми складками неправильної форми. Слизова оболонка шлунка, утворює високі складки (до 1,2 мм) по всій його поверхні. У пілоричному відділі шлунка складки потовщуються, галузяться. Кишечник у жаби озерної не диференційований на відділи. У передньому відділі кишечника рельєф слизової оболонки представлений пластинками неправильної форми. У каудальному напрямку розміри пластинок збільшуються і досягають 1-1,2 мм, утворюють комірочки, анастомози і галузяться. Розміри пластинок і кут їх нахилу змінюються – висота пластинок першого порядку складає 1,7-1,9 мм, другого – 1,2-1,5 мм; кут нахилу між пластинками першого і другого порядку варіює від 35° до 140°. Рельєф слизової оболонки залишається пластичним, пластинки стають звивистими. Розташування пластинок, їх конфігурація сприяють покращенню процесів всисання води, що має велике значення для жаби озерної при перебуванні її на суші.

Таким чином, встановлено, що будова травної системи жаби озерної корелює із кормовою спеціалізацією даного виду.